

HELMIKUU

LUONNONVARA - VARALUONTO

Unelmatilanne maapallolla olisi sellainen, jossa ihmiskunta ottaisi käyttöönsä luonnosta aineita vain sen verran, mitä luonto ehtii valmistaa uudelleen. Uusiutumattomat aineet jätettäisiin koskematta. Luonnonvarat jaettaisiin tasapuolisesti kaikkien ihmisten kesken ja huomioitaisiin myös eläinten hyvinvointi sekä oikeudet ympäristöön.

Valitettavasti tuon kaltainen unelma on kaukana nykytilanteesta. Monen ympäristöongelman taustalla on luonnonvarojen ylikulutus, jonka seuraukset näkyvät eri puolilla maapalloa metsäkatona, kuivuutena, makean veden puutteena, maaperän eroosiona ja luonnon monimuotoisuuden vähenemisenä.

Suomi kuuluu runsaasti kuluttavien maiden kärkikastiin. Suuri osa suomalaisten kuluttamista tuotteista valmistetaan muualla tai tehdään muualta tuoduista materiaaleista. Emme voisi elää nykyiseen tapaan pelkästään Suomen luonnon antimilla. Esimerkiksi kännykkä tai tietokone voi sisältää 30 maailman eri puolilta louhittua metallia. Jos kaikki kuluttaisivat kuin suomalaiset, tarvitsisimme 3,4 maapallon luonnonvarat.

Innostavia esimerkkejä luonnonvarojen kulutuksen vähentämisestä arjessa ovat mm. erilaiset tavaravaihtoringit ja kirpputorit, huonekalu-, esine- ja muotisuunnittelijat, jotka käyttävät vain uusiomateriaaleja, hävikkiruokaravintolat, ”urban mining”-toiminta, lumppujen hyödyntäjät sekä kaikenlaiset tuunaajat. Luonnonvara, joka on jo otettu käyttöön, kannattaa hyödyntää tehokkaasti. Tänä päivänä puhutaan paljon myös downshiftaamisesta – elämän kohtuullistamisesta – johon yhtenä osana kuuluu kulutuksen vähentäminen. Mikä olisi järkevää downshiftaamista nuorisotalolla? Voitaisiinko kehittää enemmän toimintaa, johon ei tarvita aineita tai laitteita lainkaan?

YHDESSÄ POHDITTAVAA

- Mitä mieltä olette toimintaanne käytettyjen luonnonvarojen määrästä?
- Missä asioissa voisitte vähentää materiaalien kulutusta tai lainata/korjata/tuunata?
- Onko teillä jokin toiminto, jossa kuluu paljon luonnonvaroja? Kuinka olennainen tuo toiminto on nuorille? Voisiko sen toteuttaa luonnonvarojen kulutuksen kannalta järkevämmiin?
- Tunnetteko kulutuksen määrästä kertovia mittareita mm. ekologinen jalanjälki ja globaali ylikulutuspäivä? (linkkejä alla) Haluaisitteko kokeilla jotain niistä?
- Tässä muutamia esimerkkejä, joissa kulutusta nuorisotalolla on yleensä helppo vähentää
 - HUONEKALUT: Oletteko hankkimassa uusia tavaroita esim. huonekaluja talolle? Voisiko vanhat vielä uudistaa? Voisiko ne verhoiluttaa esim. Pakilan työkeskuksessa? Jos

päädytte ostamaan uusia huonekaluja, ovatko ne korjattavia, helposti puhdistettavia ja tarpeiden mukaan muunneltavia?

- Harrastusvälineiden korjaaminen.
- Kädentaidoissa voidaan käyttää paljon kierrätysmateriaalia.
- Tavaroiden lainaaminen nuorisotalolle ostamisen sijaan.
- Harkinnan käyttäminen hankintoja suunniteltaessa, tarvitaanko tuotetta todella?
- Harkinnan käyttäminen tavaroita pois heitettäessä.
- PAPERI: Paperinkulutus on vuosien varrella vähentynyt, mutta edelleen vuonna 2014 Helsingin virastoissa ja laitoksissa käytettiin yli 2300 kopiopaperia/työntekijä. Jos jokainen kaupungin työntekijä jättäisi viikossa käyttämättä yhden kopiopaperin, syntyisi säästyneestä paperista yli kolme kertaa Stadionin tornin korkuinen pino paperia. Turhat mainokset ja esitteet kannattaa peruuttaa.
- KÄSIPYYHKEET: Ovatko toimipaikassanne käytössä kankaaiset rullapyyhkeet? Paperiset käsipyyhkeet tuottavat melkoisen määrän jätettä ja niiden valmistamiseen tarvitaan paljon luonnonvaroja.
- KERTAKÄYTTÖISYYS: Voitteko jossain vähentää kertakäyttöisyyttä? Kertakäyttöastiat? Muovikassit? Muovipussia käytetään keskimäärin 25 minuuttia, mutta sen hajoaminen luonnossa kestää 100–500 vuotta. Mitäpä jos tekisitte itse toimipaikallenne omat kangaskassit tai hankkisitte valmiit kassit ja painaisitte niihin logonne?

LINKIT, LÄHTEET JA TAPAHTUMAT

Luovasti luonnonvaroista 2013 http://www.edu.fi/luovasti_luonnonvaroista/suomen_luonnonvarat

Ympäristövaikutusten mittareita

<http://www.luontoon.fi/retkeilynabc/ymparistovinkit/ymparistovaikutustenmittarit>

Maailman ylikulutuspäivä <http://www.overshootday.org/>

Suomalainen hyvinvointi 2010. <https://www.thl.fi/documents/10531/103429/Teema%202010%2011.pdf>

Martoilla on paljon hyviä, perinteisiä vinkkejä liittyen kulutukseen ja säästämiseen <http://www.martat.fi/>

Lainauspalvelu <http://www.kuinoma.fi/>

Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus <http://www.kierratyskeskus.fi/>

Pakilan työkeskus <http://www.pakilantyokeskus.fi/>

Muoveista luonnossa <http://www.unric.org/fi/newsletter-archive/61-toukokuu-2015/27217-25-minuuttia-kaedessae-500-vuotta-luonnossa>